

Vastaus valtuutettu Antero Eerolan ja 21 muun valtuutetun aloitteeseen Vantaan yhteistyöstä Kaljakellunnan kanssa

VD/7368/00.02.00.03/2015
KN/EL-H/HP/AL/HW/LL

Valtuutettu Antero Eerola ja 21 muuta valtuutettua ovat jättäneet seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Vantaa yhteistyöhön Kaljakellunnan kanssa

Keravan- ja Vantaanjoella on järjestetty jo vuodesta 1997 saakka Kaljakellunta-nimistä tapahtumaa. Tänä kesänä se keräsi jopa 4 000 osallistujaa.

Tapahtuma on hyvä esimerkki kansalaisten omaehtoisesta toiminnasta, jossa ei tunneta hierarkioita. Tapahtumalla ei myöskään haeta taloudellista hyötyä. Koko maailman mittakaavassakin ainutlaatuinen konsepti on tuonut Vantaalle myönteistä julkisuutta. Siihen osallistutaan aina Kanadaa ja Australiaa myöten. Suuren osallistujamäärän voi arvioida tuovan myös tuloja kaupungin yrittäjille.

Itse kaljakellunnan ideasta voi olla montaa mieltä. Siitä on kuitenkin tullut pysyvä osa vantaalaista kaupunkikulttuuria. Siksi sen kieltäminen ei ole mahdollista eikä edes toivottavaa.

Kaupungin pitäisikin kääntää olemassa oleva ilmiö mahdollisuudeksi ja ryhtyä yhteistyöhön tapahtuman kanssa. Byrokraattinen kiusa, kuten käymälöiden kieltäminen kaupungin mailla, ei hyödytä ketään. Kaupungin edustajat ovat julkisuudessa perustelleet vessakieltoa sillä, että näin Vantaan kaupunkia voitaisiin pitää yhtenä tapahtuman järjestäjistä. Perusteluja tällaiselle on vaikea löytää.

Myös se on herättänyt epäilyksiä, että Kaljakellunnalla ei ole järjestäjää. Myöskään vapulla tai uudella vuodella ei ole järjestäjää. Silti kaupunki joutuu pääosin huolehtimaan niiden jälkien siivouksesta kaduilla ja puistoissa.

Kaupungin etu on minimoida Kaljakellunnasta aiheutuvia haittoja. Niihin kuuluvat riittävät käymälätilat tapahtuman aikana ja roskien siivoaminen tapahtuman jälkeen.

Tähän saakka Kaljakellunta on sujunut ilman merkittäviä järjestyshäiriöitä tai onnettomuuksia. Riskit kuitenkin kasvavat, kun tapahtuman osallistujamäärä todennäköisesti kasvaa.

Edellä olevan perusteella me allekirjoittaneet valtuutetut teemme seuraavansisältöisen aloitteen:

Vantaan kaupunki kartoittaa, millaiset mahdollisuudet sillä on jatkossa toimia yhteistyössä Kaljakellunta-tapahtuman kanssa sen haittojen – kuten roskaamisen ja turvallisuusriskien ehkäisemiseksi ja vantaalaisen kaupunkikulttuurin edistämiseksi.”

Kaupunginvaltuusto 24.8.2015 § 16

Päätös:

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Valtuutettu Antero Eerola sekä 21 muuta allekirjoittanutta valtuutettua ovat jättäneet valtuustoaloitteen 24.8.2015 Vantaan yhteistyöstä Kaljakellunnan kanssa. Samassa kaupunginvaltuuston kokouksessa valtuutetut Sakari Rokkanen ja Carita Orlando sekä 26 muuta valtuutettua jättivät aloitteen kaupungin osallistumisesta Kaljakelluntaan sekä muihin kaupunkilaisten järjestämiin tapahtumiin. Kulttuuripalvelut, Keski-Uudenmaan pelastuslaitos ja Itä-Uudenmaan poliisilaitos sekä maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala ovat valmistelleet yhteisen vastauksen aloitteisiin. Molemmat aloitteet käsitellään kaupunginhallituksen 7.3.2016 kokouksessa.

Kaupungin kulttuuripalvelut vastaa valtuustoaloitteeseen seuraavaa:

Vantaan kaupunki kannustaa kaupunkiympäristössä tapahtuvien avoimien kokoontumisten ja muiden tapahtumien toteutumista. Kaupungin kulttuuripalvelut suhtautuu myönteisesti erilaisiin tapahtumiin, koska ne luovat yhteisöllistä kaupunkikulttuuria riippumatta siitä, kuka on tapahtuman järjestäjä. Julkisuudessa on toivottu, että kaupunki järjestäisi mailleen bajamajoja sekä roskalavoja, jotta joenranta-alue pysyisi siistinä. Kulttuuripalveluilla ei ole omia liikuteltavia vessoja eikä jäteastioita, mutta asia on ratkaistavissa. Menneinä kesinä Kulttuuripalveluihin ei olla oltu yhteydessä em. toiveiden toteuttamisen suhteen.

Kaljakellunnan ja ”mopomiittien” ajankohdat vaihtelevat, eikä niillä ole virallista järjestäjätahoa, jonka kanssa voisimme neuvotella ja sopia yhteistyöstä. Tästä syystä ilmaisten vessojen ja jäteastioiden järjestäminen oikeaan aikaan oikeaan paikkaan on haasteellista. On luontevaa, että kulttuuripalvelut ovat tapahtumien yhteistyökoordinaattori muutoin, kuin mopomiittien osalta, jotka ovat selkeästi nuorisotoimen tapahtumakulttuuria.

Miitit ovat nuorten omaehtoisia kokoontumisia ja ajelua, ajankohtia ei etukäteen kerrota, vaan tieto tapahtumasta kulkee nuorten sosiaalisten medioiden ryhmissä. Poliisi on jo vuosien ajan varautunut tapahtuman liikenneturvallisuuteen ja nuorisotyöntekijät osallistuvat tapahtumaan. Pääsääntöisesti miitit ovat tervehenkisiä nuorten kokoontumisia muiden mopoja harrastavien nuorten kanssa.

Vantaan Kulttuuripalvelut tuottaa ja mahdollistaa yli 2 000 tapahtumaa vuosittain ja kumppaneina useita kymmeniä. Vantaan Vapaa-ajan lautakunta myöntää vuosittain 98 300 euroa kohdeavustusta erialisille tapahtumille.

Työryhmien ja yhteisöjen on mahdollista hakea kohdeavustusta Vapaa-ajan lautakunnalta kulttuuritapahtumien sekä muiden kulttuuritoiminnaksi katsottavien hankkeiden toteuttamiseksi Vantaalla.

Keski-Uudenmaan pelastuslaitos ja Itä-Uudenmaan poliisilaitos lausuvat vastauksenaan seuraavaa:

Keski-Uudenmaan pelastuslaitos ja Itä-Uudenmaan poliisilaitos pitävät nykymuotoista Kaljakelluntaa vaarallisenä tapahtumana. Tämä johtuu siitä, että kyseisessä tapahtumassa ei ole vastuullista järjestäjää, joka huolehtisi tapahtumaan osallistuvien ihmisten turvallisuudesta sekä toiseksi alkoholi ja tummassa virtaavassa vedessä kellunta erilaisilla kelluntavälineillä eivät ole turvallinen yhdistelmä. Tapahtumassa ei kanneta vastuuta niistä lainsäädännön edellyttämistä tapahtumaturvallisuuden peruselementeistä, joiden kautta tapahtumat kyetään turvallisesti toteuttamaan.

Tapahtuman järjestäjän on huolehdittava siitä, että tapahtuma järjestetään turvallisesti eikä siitä aiheudu vaaraa ihmisille, ympäristölle tai omaisuudelle. Tapahtumien turvallisuussuunnittelu perustuu tapahtuman järjestäjän tekemään valmisteluun. Oppaat ja lomakkeet yleisötilaisuuksien pelastussuunnitelman laatimiseen ovat löydettävissä pelastuslaitoksen kotisivuilta. Yleisötilaisuuden pelastussuunnitelmaa laatiessa toiminnanjärjestäjän tulee selvittää ja arvioida tilaisuuden vaarat ja riskit, määrittää tilaisuuden turvallisuusjärjestelyt sekä antaa tarvittavat turvallisuusohjeet tilaisuuden henkilöstölle ja yleisölle onnettomuuksien ehkäisemiseksi ja onnettomuus- ja vaaratilanteessa toimimiseksi. Mikäli tapahtumalla ei ole järjestäjää, jäävät tapahtuman riskit tunnistamatta ja riskienhallinta kokonaisuudessaan toteuttamatta. Myöskään viranomaisten valvonta ei tällöin toteudu tarkoituksenmukaisella tavalla.

Vantaan Kaljakellunta-tapahtumalle ei ole tällä hetkellä nimettyä järjestäjää ja se takia jokainen kelluja vastaa itse omasta turvallisuudestaan. Poliisilla ja muillakin viranomaisilla on kuitenkin huolehtimis-, auttamis- ja valvontavelvollisuus tapahtumassa, mikäli yleinen järjestys ja turvallisuus vaarantuu tai joku joutuu hengen vaaraan tai loukkaantuu.

Kyseisen tapahtuman aktiviteetit ovat poikkeuksellisen riskialttiita, koska alkoholin käyttö vesillä nostaa merkittävästi onnettomuusriskiä. Toinen vastaavaa erityisen korkeariskinen aktiviteetti tapahtumassa on hallitsematon silloilta veteen hyppääminen. On erittäin todennäköistä, että tapahtuman yhteydessä tulee tapahtumaan vakavia onnettomuuksia, sekä loukkaantumisia että menehtymisiä, mikäli toimintatapaa ei kyetä muuttamaan toimintaperiaatteiltaan vastuulliseksi.

Keski-Uudenmaan pelastuslaitos ja Itä-Uudenmaan poliisilaitos ovat lisäksi huolissaan tapahtuman yhteydessä tapahtuvan vakavan onnettomuuden kaupungille aiheuttamasta imagoriskistä. Vakavalla

onnettomuudella olisi kansainvälistä ulottuvuutta tapahtuman poikkeuksellisen hallitsemattomuuden vuoksi. Mutta myös koska tapahtumaan osallistuu tätä nykyä myös ulkomaalaisia henkilöitä, joiden lähtöoletus on, että toiminnan järjestävä taho on huolehtinut asianmukaisesti tapahtuman turvallisuudesta.

Keski-Uudenmaan pelastuslaitos ja Itä-Uudenmaan poliisilaitos eivät suosita Vantaan kaupungin aktiivisesti osallistuvan tapahtuman järjestämiseen. Jos tapahtuma kuitenkin kaikesta huolimatta järjestetään Vantaan kaupungin alueella, niin pelastuslaitos ja Itä-Uudenmaan poliisilaitos eivät näe estettä sille, että kaupunki huolehtii verovaroin esimerkiksi roskalavojen ja vessojen järjestämisestä alueelle, jos katsoo sen järkeväksi. Tämä sen takia, että kansalaisoikeuksiin kuuluvien veden vapaan käytön ja kokoontumisvapauden takia tapahtumaa ei voida viranomaisten (poliisi- ja pelastusviranomainen) toimesta kieltää. Roskalavoja ja yleisövessoja laitetaan esimerkiksi vappu- ja uudenvuoden juhlinnan osalta Helsingin puistoihin.

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala toteaa vastauksena seuraavaa:

Suomen uimaopetus- ja hengenpelastusliiton keräämien tilastojen mukaan hukkuneiden määrä Suomessa on vaihdellut välillä 108–167 henkeä vuodessa 2010-luvun alkupuoliskolla. Yli puolet hukkumiskuolemiin johtaneista onnettomuuksista on tapahtunut alkoholin vaikutuksen alaisena. Em. perusteella vesilläliikkumisen ja alkoholin yhdistäminen ei ole suositeltavaa.

Kuntatekniikan keskus on aikaisempina vuosina osallistunut aktiivisesti Kaljakellunta-tapahtuman siivouksiin ja puhtaanapidon kustannuksiin, koska Kaljakellunta tuottaa paljon roskaa. Koska mitään vastuullista järjestäjää tai muutakaan yhteistyötahoa ei ole, on tapahtuman puhtaanapito jäänyt kokonaisuudessaan Helsingin ja Vantaan kaupunkien sekä ranta-alueen kiinteistöjen suoritettavaksi ja kustannettavaksi. Viime vuosina kaupungit ovat pyrkineet helpottamaan tilannetta toimittamalla lähtö- ja maalipaikkojen läheisyyteen rantapuistojen alueelle roskalavoja, ja osa osallistujista onkin toiminut vastuullisesti ja kuljettanut roskansa lavalle. Vuonna 2015 siivoustyön kustannukset Vantaan kaupungille olivat n. 10 000 €, Helsingin kustannukset lienevät samaa luokkaa ja ranta-alueen kiinteistöille aiheutuneista kustannuksista ei ole tietoa. Kaikkea kaljakellunnan tuottamaa roskaa ja jätettä ei saada siivottua, koska osanottajat jättävät ison osan roskista ja lautoista jokeen. Suurin osa näistä roskista ja jätteistä vajoaa joen pohjaan ja kulkeutuu sieltä vähitellen tulvien mukana Itämereen.

Pelastusviranomaiset sukeltajat käyvät ennen tapahtumaa järjestelmällisesti läpi kaikkien kelluntareitin varrella olevien siltojen alustat mahdollisten veteen hyppääjien sekä kellujien turvallisuuden takaamiseksi. Kaikki tapahtumaa ennen ja tapahtuman jälkeen kerätyt roskat lajitellaan kaupungin toimesta ja kuljetetaan jätteiden asianmukaiseen käsittelypaikkaan.

Kaljakellunnan takia joudutaan toteuttamaan monia tilapäisiä liikennejärjestelyitä, jotta jokivarren kevyenliikenteen väyliä ei rasi- tai rasitettaisi eikä kansalaisten turvallisuutta heikennettäisi ylimääräisellä ja laittomalla ajoneuvoliikenteellä.

Kuntatekniikan keskus ei viime kesänä antanut pystyttää tilapäisiä tapahtumavessoja ("bajamajoja") kelluntareitin varrelle, koska vessoja toimittanut yritys ei antanut kaupungille mitään suunnitelmaa vessojen sijoittelusta. Lisäksi viiden vessan tuominen neljääntuhatta ihmistä varten ei ole mitoitukseltaan riittävä, koska laskennallisesti vessoja olisi pitänyt olla kahdeksankertainen määrä.

Yhteenveto lausunnoista

Kaljakellunta-tapahtumaan liittyy vakavia onnettomuusriskejä osanottajille. Em. perusteella kaupunki ei ole eikä aio jatkossakaan olla Kaljakellunta-tapahtuman vastuullinen järjestäjä. Mikäli tapahtumalle ilmaantuisi virallinen järjestäjä, niin tällä taholla olisi mm. mahdollista hakea kohdeavustusta Vapaa-ajan lautakunnalta kulttuuritapahtumien sekä muiden kulttuuritoiminnaksi katsottavien hankkeiden toteuttamiseksi Vantaalla.

Koska tapahtumaa ei katsota olevan mahdollista kieltää lainsäädännön puitteissa, niin mm. roskaamisen aiheuttamien väistämättömien haittojen lieventämiseksi on tarkoituksenmukaista jatkossakin tuoda lähtö- ja rantautumisalueille roskalavoja ja vessoja. Tapahtumaan osallistujia tulee kannustaa omaehtoiseen omien jälkiensä siivoamisen aktiivisella viestinnällä mm. sosiaalisessa mediassa ja hyödyntämällä Roskapoliisi-hanketta.

Mikä em. vastuullista järjestäjää ei ilmene siihen mennessä kun tapahtuma seuraavan kerran järjestetään Vantaan puolella, niin kuntatekniikan keskus toimittaa roskalavoja ja kohtuullisen määrän tapahtumavessoja toiminnallisesti ja strategisesti tarkoituksenmukaisiin kohtiin kelluntareitin varrelle.

Kaupunginhallitus 7.3.2016 § 11

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa Antero Eerolalle sekä 21 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle edellä olevan mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
- b) esittää kaupunginvaltuustolle kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 7.4 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot: kulttuurijohtaja Annukka Larkio, puh. 050 3181 686
kaupungininsinööri Henry Westlin. puh. 09 839 22427
etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi